

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/45/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6410209044
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:6410209044.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Košča, v právnej veci žalobkyne: G. B., D.. XX.X.XXXX, X. Č.. X, XXX XX N. Š., právne zastúpenej JUDr. Michaelou Ďuríčkovičovou, advokátkou, Astrová č. 4, 821 05 Bratislava, proti povinnému otcovi žalobkyne - žalovanému: O. U., D.. XX.X.XXXX, D.. XX.X.XXXX, P. Č.. XX, XXX XX C., právne zastúpenému JUDr. Ing. Renátou Vorobeľovou, advokátkou, Lipová č. 1, 066 01 Humenné, o návrhu na zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní povinného otca - žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 15C/19/2011-455 zo dňa 17. februára 2017, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výrokoch o zvýšení výživného a povinnosti otca zaplatiť dlžné výživné 8.472,62 eur, o trovách konania.

Odmieťa odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti.

Prisudzuje žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1) Súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 10P/157/2006-188 zo dňa 21.12.2006 v časti, v ktorej súd určil výšku výživného pre žalobkyňu v sume 99,58 Eur, t.j. 3.000,- Sk tak, že otec žalobkyne je povinný prispievať na výživu žalobkyne sumou 250,- Eur mesačne za obdobie od 20.9.2010 do 28.5.2015. Vyčíslil dlžné výživné za obdobie od 20.9.2010 do 28.5.2015 vo výške 8.472,62 Eur, ktoré otec žalobkyne má zaplatiť k rukám žalobkyne v lehote do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh žalobkyne zamietol. Žiadnemu z účastníkov napokon nepriznal právo na náhradu trov konania podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku .

2) V dôvodoch rozhodnutia okresný súd citoval ustanovenia § 157 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 62 ods.1,2,4 a 5, § 75 ods.2, § 78 ods.1 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení. Za preukázané mal trvanie vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k žalobkyni aj v čase podania návrhu na zvýšenie výživného dňa 20.9.2010 súdu, kedy sa žalobkyňa ďalším štúdiom pripravovala na budúce povolanie a nebola schopná sa sama živiť. Inžinierske štúdium Z.I. H. X. S. N. v dennom štúdiu ukončila ku dňu 28.5.2015. Návrh na zmenu výživného podala žalobkyňa, keď došlo k zmene jej pomerov prechodom zo Z. na S. štúdium mimo miesta jej trvalého bydliska, tiež v dôsledku rastu cien a životných nákladov. Súd žalobu vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú. Subjektívna zmena pomerov spočívala v jej nástupe na S. štúdium mimo miesta trvalého bydliska, čo nepopierateľne so sebou prinieslo zvýšenie výdavkov spojených s ubytovaním, stravovaním, dochádzaním do školy z miesta trvalého bydliska do miesta štúdia i s cestovným v rámci miesta štúdia a pobytu žalobkyne, vrátane nákladov spojených so samotným štúdiom. Objektívna zmena pomerov spočívala vo všeobecnom náraste životných nákladov

za čas od poslednej úpravy výživného rozsudkom z decembra 2006, pričom návrh na ďalšie zvýšenie výživného podala žalobkyňa súdu v septembri 2010, t.j. po štyroch rokoch od poslednej úpravy. Žalobkyni vznikli a pribudli v súvislosti so štúdiom na vysokej škole a s jej sústavnou prípravou na budúce povolanie odôvodnené životné náklady, ktorých aspoň čiastočnú úhradu bola žalobkyňa oprávnená od svojho otca požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Schopnosti a možnosti povinného otca žalobkyne spĺňajú predpoklady pre to, aby bol zaviazaný prispievať na výživu žalobkyne zvýšeným výživným.

3) Zvýšenie výživného je podľa okresného súdu dôvodné od 20.9.2010, ako to žalobkyňa požadovala v návrhu, keďže od 01.9.2010 bola študentkou S. Š. vo forme W. Š. a to až do 28.5.2015, kedy S. štúdium ukončila. Súd keď vyhodnotil odôvodnené potreby žalobkyne a príjmové a majetkové pomery otca, čiastočne vyhovel návrhu žalobkyne a zvýšil výživné zo strany otca za obdobie od 20.9.2010 do 28.5.2015 na sumu 250,- Eur mesačne za predpokladu rovnakej účasti matky žalobkyne na jej výžive, čím považoval takéto zvýšenie výživného za primerané. Súd zobral do úvahy skutočnosť, že otec žalobkyne deklaroval za rok 2011 príjmy vo výške 2.044,75 Eur, pričom podstatnú časť príjmu predstavoval nájom za prenájom nehnuteľností. Otec pre rok 2014 uvádzal, že z prenájmu nehnuteľností už nemá žiaden príjem, avšak z daňových priznaní vyplynulo, že naďalej podnikal hlavne v oblasti nájmu a prevádzkovania vlastných alebo prenajatých nehnuteľností. Súd zohľadnil fakt, že od roku 2011 otec žalobkyne trpí vážnymi zdravotnými problémami, ktoré výrazne obmedzujú jeho príjmové možnosti. Z týchto dôvodov súd zvýšil výživné zo strany otca pre žalobkyňu na 250,- Eur mesačne. Súd nepovažoval návrh žalobkyne na zvýšenie výživného zo strany otca v rozpore s dobrými mravmi, vzhľadom na to, že narušenie vzájomných vzťahov sa javí byť obojstranným.

4) Okresný súd, nedoplatok na výživnom za čas od 20.9.2010 do 28.5.2015 vyčíslil v sume 8.472,62 Eur, a to pri výživnom 250,- Eur mesačne a dennom výživnom 8,07 Eur, berúc do úvahy uhradené výživné.

5) Proti rozsudku podal odvolanie povinný otec žalobkyne písomným podaním zo dňa 6.2.2017. Žiadal zmenu napadnutého rozhodnutia okresného súdu a zamietnutie návrhu žalobkyne. Opätovne namietal, že žalobkyňa nemala morálne oprávnenie na výživné od oprávneného. Vyjadrenie žalobkyne, že ju mrzí odcudzenie, považuje za účelovú obranu, ktorá nemá reálny základ v jej správaní. Poukázal na listy, ktoré napísal žalobkyni v roku 2012 a ktoré sa vrátili ako nedoručené. Žalobkyňa ho ani raz počas 6 rokov pojednávania nekontaktovala, a to ani v čase, keď bol P. pacientom. Nikdy ho počas hospitalizácie nenavštívila. Žalobkyňa nepreukázala počas konania, že bola počas štúdia sociálne odkázaná, zobrala úver, či študentskú pôžičku. Domnieva sa, že výživné vo výške 99,58 Eur, ktoré jej zasielal, postačovalo na pokrytie nevyhnutných výdavkov žalobkyne. Povinný, ako otec dvoch dcér, po zistení, že je vážne chorý, rozhodol, že si usporiada majetkové pomery, preto 2x v roku 2012 listom oslovil žalobkyňu, ktorú ani osobne nepoznal. Jeho druhá dcéra sa o jeho zdravotný stav zaujímala. Žalobkyňa na tej istej adrese prebrala len korešpondenciu, týkajúcu sa zvýšenia vyživovacej povinnosti. Odvolateľ uviedol, že nie je v jeho finančných možnostiach uhradiť sumu 8.472,62 Eur, pretože jeho jediným príjmom je výsluhový dôchodok, z ktorého uhrádza nie malé náklady na liečbu závažného P.B. ochorenia. Vyslovil názor, že v rozhodnutí súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Okresný súd neúplne a nesprávne zistil skutočný stav podľa § 365 ods.1 písm. f/ a h/ C.s.p..

6) K odvolaniu otca sa vyjadrila žalobkyňa písomným podaním zo dňa 11.4.2017. Poukázala na fakt, že otec už v roku 1996 vo veku jej piatich rokov požiadal o zapretie otcovstva a napriek znaleckému posudku, ktorý určil otcovstvo s výsledkom 99,999 %, požiadal súd o rovnaké konanie aj v roku 2015. Porušenie dobrých mravov nepovažuje v konaní za preukázané a dôrazne sa voči tomu ohradzuje. Všetky zásielky súdu preberala zástupkyňa F. B., ktorá aj zúčastňovala súdnych konaní a to pre jej pôsobenie prevažne v N.. Odporca sa za šesť rokov trvajúceho súdneho sporu zúčastnil na jednom pojednávaní, napriek tomu, že sa konali v mieste jeho bydliska v C.. Fakt, že začala študovať W. formou Z. a to, že jej matka v tom čase prišla o prácu, je rozhodujúci pre požiadanie o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa. Žalobkyňa sa stotožnila s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu a žiadala jeho potvrdenie odvolacím súdom.

7) Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia podľa § 2 ods.1, § 380 ods. 1, § 385 CSP č. 160/2015 Z.z. bez nariadenia pojednávania s tým, že odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný, pričom sa v danom prípade v celom rozsahu

stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalej uvádza:

8) Podľa § 157 Civilného mimosporového poriadku, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery.

9) Podľa § 62 ods.1, 2, 4 a 5 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

10) Podľa § 75 ods.1 veta prvá cit. zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

11) Citované zákonné ustanovenia vychádzajú zo spoločnosťou daného základného predpokladu, že rodičia si budú voči svojim deťom plniť povinnosti dobrovoľne a so všetkou starostlivosťou. Pre prípad, žeby to tak nebolo, sú všetky rodičovské práva a povinnosti upravené zákonom, ktorý zabezpečuje dieťaťu pomoc oboch rodičov od jeho narodenia až do nadobudnutia plnoletosti, resp. v prípade vyživovacej povinnosti do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Posudzovanie konca takto vymedzeného obdobia závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom rozhodujúce sú skutočnosti na strane dieťaťa, napr. jeho vek, zdravotný stav, prípadné štúdium, schopnosť zamestnať sa, vykonávať prácu, osobné pomery a podobne. V prípade, keď nastal právny stav, kedy je dieťa schopné živiť sa samo, k zániku určenej vyživovacej povinnosti môže dôjsť len na základe súdneho rozhodnutia, iniciovaného návrhom na jej zrušenie. Právna povinnosť, určená rozhodnutím súdu, nemôže zaniknúť len samotným naplnením takejto skutočnosti. Povinnosť plniť výživné sa môže obnoviť, napríklad v prípade, ak u dieťaťa, ktoré sa samo živilo, dôjde k zmene situácie - zdravotného stavu, príp. iných okolností, pre ktoré nemôže pracovať. Povinnosť rodičov vyživovať svoje deti existuje ako podporný prostriedok pre výživu po celú dobu existencie subjektov právneho vzťahu. Určenie, zmena výšky výživného, alebo jeho úplné zrušenie je možné najskôr od času, kedy došlo k zmene pomerov, čo sa musí premietnuť do podaného návrhu na začatie konania, pričom súd je takýmto návrhom viazaný v prípade, ak nejde o maloleté dieťa. Možnosť skúmať majetkové pomery povinného rodiča umožňuje súdu komplexne posudzovať pomery povinného rodiča, jeho životnú úroveň. Je potrebné mať na zreteli, že výživné má zabezpečiť približne také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov.

12) Odvolací súd sa tak, vychádzajúc z vyššie uvedeného, na základe preukázaných skutočností, stotožňuje s rozhodnutím prvostupňového súdu, pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti povinnému otcovi voči jeho dcére - žalobkyni v predmetnom konaní, vrátane výšky výživného, ktorú považuje za primeranú a je v možnostiach a schopnostiach povinného otca ho platiť. Preukázateľne žalobkyňa v období rozhodnom v čase svojej plnoletosti študovala S. školu s cieľom zvýšenia možností zamestnania sa, resp. uplatnenia sa v pracovnom procese, s čím súvisia jednoznačne výdavky, bez preukázaného samostatného príjmu, resp. realizácie svojej schopnosti samej sa živiť, akú má na mysli citované ustanovenie § 62 Zákona o rodine. Odvolateľ - otec žalobkyne, má pravidelný mesačný príjem, predstavujúci výsluhový dôchodok a je tiež daňovníkom z príjmov z prenájmu nehnuteľností naposledy vo výške 17.950,- Eur v roku 2014. Súd prvej inštancie mal došetrené majetkové presuny nehnuteľností pôvodne vo vlastníctve otca na iné osoby (terajšiu manželku p. L. U. Č. či na druhú dcéru, resp. obchodné spoločnosti ovládané týmito osobami), čím reálne znižoval svoje možnosti mať ďalšie príjmy. Sám otec priznal, že vykonával určité kroky do budúcnosti v snahe vyporiadať svoje majetkové pomery v súvislosti s jeho chorobou. So žalobkyňou ale v týchto dispozíciách výslovne nepočítal. Odvolateľ v konaní nepreukázal, že by sa nejako ináč nepodieval v relevantnom čase na výchovu a výžive žalobkyne. Odvolací súd za daných okolností konštatuje, že je v reálnych možnostiach a schopnostiach odporcu vzhľadom na jeho príjem i s prihliadnutím na jeho osobné pomery, resp. zdravotný stav, prispievať žalobkyni na objektívne a účelne vynaložené náklady, akým zvyšovanie si kvalifikácie nesporne je,

výživným v súdom prvej inštancie stanovenej výške, a to i s ohľadom na jeho zvýšené výdavky, súvisiace so zdravotným stavom. Iné ďalšie relevantné výdavky odvolateľ - povinný otec v konaní nepreukázal.

13) V danom prípade ide o konanie návrhové, v ktorom na základe návrhu plnoletého dieťaťa a v jeho intenciách určuje súd vyživovaciu povinnosť výlučne v rozsahu uplatnenom v návrhu a len vo vzťahu k žalobkyňou označenej povinnej osobe - povinnému otcovi.

14) Vzhľadom na uvedené skutočnosti, krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zvýšení výživného, vrátane vyčísleného dlžného výživného a rovnako vo výroku o trovách konania.

15) Odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti návrhu žalobkyne na zvýšenie výšky výživného, odvolací súd odmietol ako podané neoprávnenou osobou (§ 386 b/ C.s.p.). V zmysle ustanovenia § 359 C.s.p. odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. V zamietnutej časti návrhu žalobkyne na zvýšenie výživného nad priznanú sumu 250,- Eur bola v predmetnom konaní neúspešná žalobkyňa.

16) Žalobkyňi odvolací súd prisúdil proti otcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré predstavujú uplatnené trovy právneho zastúpenia advokátkou v rozsahu 100 % (§ 55, § 57 Civilného mimosporového poriadku). Konkrétna výška náhrady trov konania bude stanovená súdom prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

17) Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).